

Op zoek naar Wilde kat en Boommarter

René Janssen LIKONA-dag, Diepenbeek 2014 01 17

provincie limburg

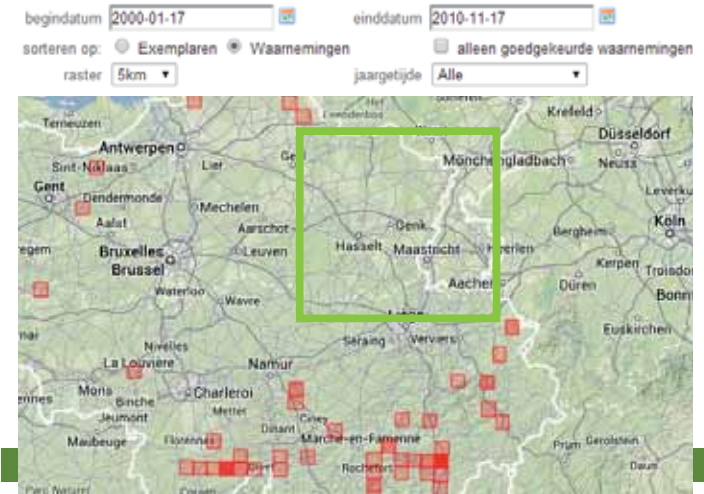
Opzet

Resultaten

Conclusies

Verspreiding Boommarter Limburg

Bron: Waarnemingen.be → 1 Veursbos INBO, 2010

Verspreiding Wilde kat Euregio

Opzet

Resultaten

Conclusies

Aanleiding

- Spectaculaire introductie onderzoeksmethode 2006 (Mulder, 2007)
- Daarna geen WK in NL en Voeren
- (fantom-) Lynx-meldingen
- Bronpopulaties?
- Stepping-stones?

Cameravallen

- Ecoduct (2010-2011 & 2012-2013)
 - 2 cameravallen
- 2 winters (2010-2011 & 2012-2013)
 - 503 cameravalplekken, verschillende cameravaltypes
- Methode
 - Spreiding over deelgebieden
 - Bij wissels
 - Bij weilanden voor wilde kat
 - Lokstoffen
- Hangduur
 - 4-21 dagen.

Onderzoeksgebied

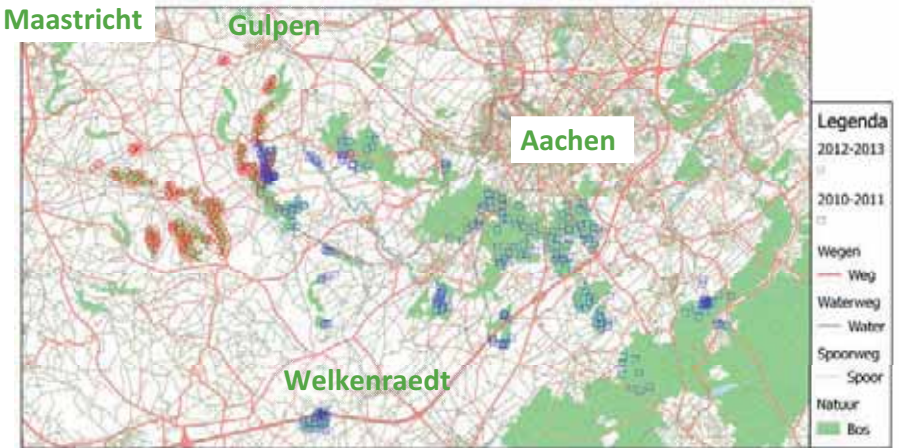
Maastricht

Gulpen

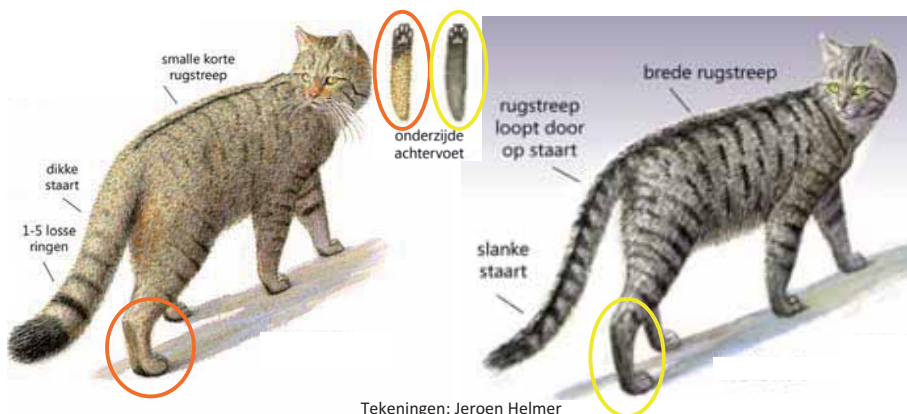
Aachen

Welkenraedt

Eupen

Verschillen evident?

Wilde kat (*Felis silvestris*)(verwilderde) huiskat (*Felis catus*)

Tekeningen: Jeroen Helmer

Wildcat or domestic cat?
The reliability of pelage characters for the diagnosis of the European wildcat (*Felis silvestris silvestris*)

Béatrice Nussberger, Darius Weber

The reliability of the classification of wildcats according to phenotypic characteristics has been questioned. We have determined mitochondrial DNA of 41 cats (genotyping) and submitted 1 to 8 pictures of these cats to 11 experts for phenotyping according to the three categories wildcat (W), domestic cat (D) or uncertain (U). When all uncertain cases were excluded, phenotypic classification agreed to 70% with genetic classification.

Genet.	Cat ID	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Wildcat	W1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Domestic cat	D1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uncertain	U1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Methods

Biological specimens of 41 wildcat cats were genetically classified by mitochondrial DNA (mtDNA) sequencing and occasionally also by microsatellite analysis. Seven experts (geneticists) confirmed the mitochondrial classification. Pictures of all cats were sent to 11 expert phenotypists with the request to classify the cats by phenotype into wildcat (W), domestic cat (D) or uncertain (U). Some experts further changed the group 8 into 11 (black, W1, D1, U1, W1, U1, D1).

Results

In 32 genetic wildcats, phenotyping confirmed the genetic classification in 21 of 32 expert reports (66%). In 10 domestic cats, domestic phenotyping coincided with genotyping (100%).

When considering only cases affirmatively classified by experts (genotype W or D, n=32), there was a 70% overall coincidence between genotyping and phenotyping (green cells of table). The majority of phenotyping experts agreed with the genetic classification in 37 of 41 cats (90.2% agreement).

Experts were unanimous concerning 67% of the cases (33 cases): in 5 cats 10 experts (D and 1 genetic W), the experts phenotyped unanimously against the genotype.

Conclusions

Distinction between wildcat and domestic cats by phenotyping alone is difficult.

Experts don't always agree with each other and with other identification methods like genetic and morphological data.

Genetic classification is also limited because mtDNA does not discriminate between different degrees of hybridization, which may be better judged by the phenotypist.

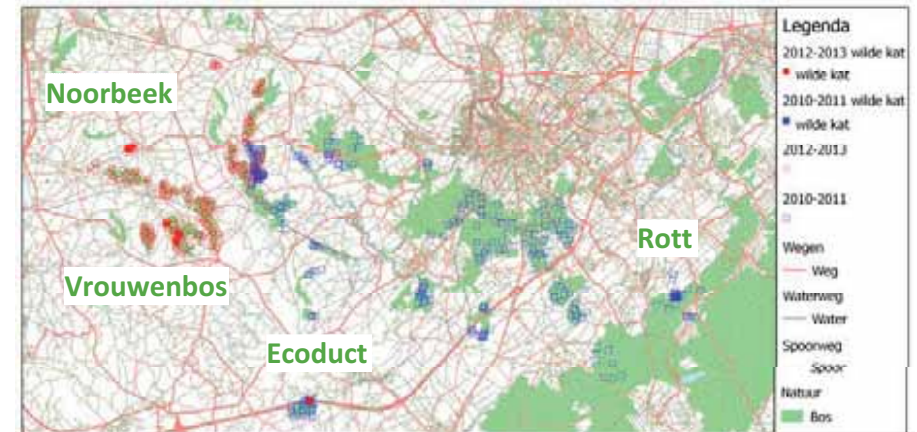
Acknowledgments

We thank the co-authors: Ingrid Böhm, Michel Farnes, Estelle Gernard, Stefan Henning, Andrew Kitchener, Mathieu Kriger, Karsten Hage, Martin Libarik, Hubert Polak, Bernard Rogn, Paul Schaubert, Martin Tölg.

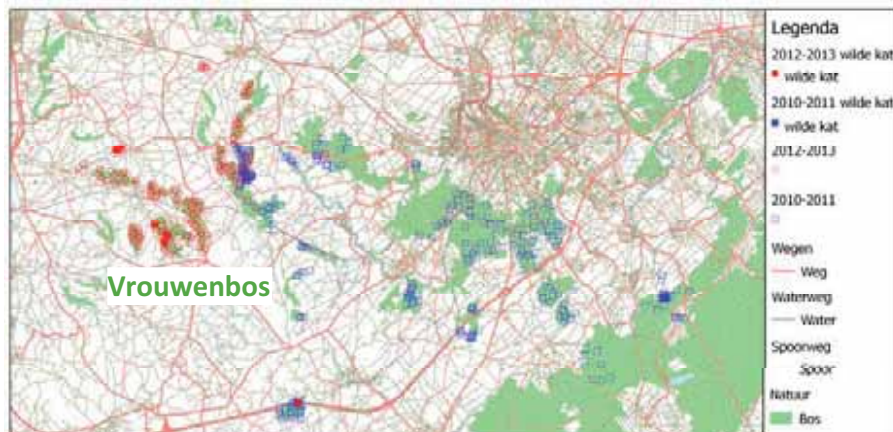
Als experts de mist in gaan...

- Experts enkel WK of HK (dus zonder hybrides)
- Waarde zichtwaarnemingen?
- Foto's (cameravallen) & DNA!

Wilde kat

Wilde kat – Vrouwenbos

Wilde kat – Voeren 17 & 20 maart

Opzet

Resultaten

Conclusies

Wilde kat – Voeren – Zelfde plek 30 ma t/m 4 apr

Opzet

Resultaten

Conclusies

Wilde kat – Vrouwenbos – Zelfde plek 30 ma t/m 4 apr

Opzet

Resultaten

Conclusies

Wilde kat – Vrouwenbos - 31 maart

Opzet

Resultaten

Conclusies

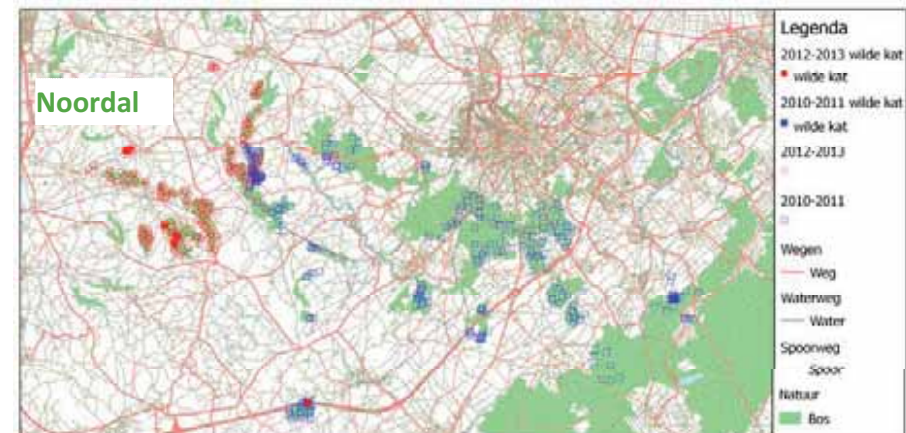
Wilde kat – Vrouwenbos

Wilde kat – Vrouwenbos

Wilde kat

Wilde kat – Tim Koumans NM – 6 t/m 9 april

Wilde kat – Tim Koumans NM – 6 t/m 9 april

Wilde kat – Noordal – 13 mei & 14 mei

Wilde kat – Noordal – 13 & 14 mei

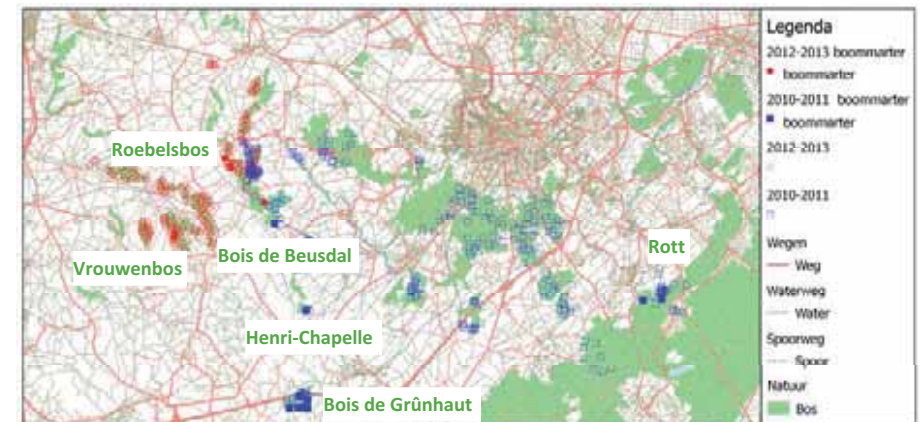

Herkenning Boommarter tov Steenmarter

- Donkere snuit
- Grote oren (ook wintervacht)
- Grote achterpoten
- Geen contrastverschil poten vs flank

Boommarter

Boommarter – Teuvenenberg/ Bois de Beusdal

Boommarter – Roebelsbos – 2 individuen

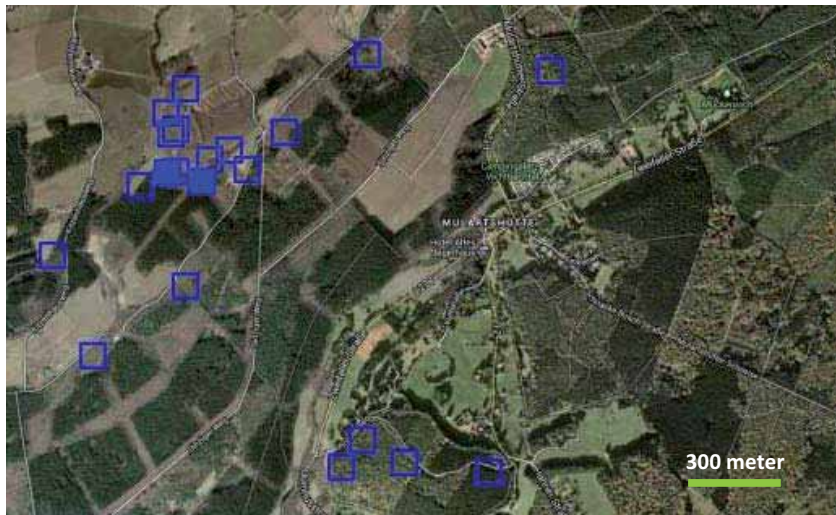
Boommarter - Vrouwenbos

Lang laten hangen v.s. vaak verplaatsen

- Wilde kat altijd binnen 4 dagen na aanbrengen Valeriaan
- Ecoduct: aanbrengen, kwam die, poos niet, weer aanbrengen, kwam die weer.
- Zeer in lijn met Manfred Trinzen.
- Kopjes geven om haar te verzamelen... niet eenvoudig...
- Boommarter binnen 6 dagen op pindakaas

Meer plekken is beter... 21 plekken - 2 WK

Conclusies

- Wilde kat vastgesteld in Vlaanderen & Nederland
- Boommarter is zeldzaam in de Voerstreek
 - BM Veursbos niet na 2009
 - Bois de Beusdal, Roebelsbosch & Vrouwenbos wel
- Meer cameravalplekken = beter
 - Binnen 4 dagen WK
 - Binnen 6 dagen BM
- Bunzing zeer zeldzaam!
- Boommarter in rest van Limburg?

Dankwoord

Mede-uitvoering

- Jaap Mulder als mede- uitvoerder
- Billy Scaf als uitvoerder-student in 2010/2011
- Hettie Meertens als opdrachtgever en motivator

Geldverstrekkers

- Provincie Limburg
- Interregproject Habitat Euregio & de Europese Unie
- Bijdrage van de Stichting Edgar Doncker Fonds

Hulp bij toestemmingen

- Hettie Meertens, Sven Plattes, Charlotte Bontinck en Koen Van Den Berge

Toestemming van de terreinbeheerders.

- Patrick de Kloet & Ingrid van Westerlaak (Staatsbosbeheer Zuid-Limburg)
- Maurice Mouthaan & Linda Wortel (Natuurmonumenten)
- Yves Pieper en Jules Bouharmont (boswachterij Verviers)
- Pascal Mertes (boswachterij Eupen)
- Gerd Kraemer (boswachterij Aachen)
- Jan Wuytack & Dries Gorissen (ANB Vlaanderen)
- Mevrouw Dassen-Keulers
- De heer Roger Wynants

Hulp bij determinatie beelden marters:

- Tim Hofmeester, Erwin van Maanen, Daniël Tuitert, Tjeerd Kooij, Hugh Jansman, Dick Klees, Chris Achterberg, Hans Kleef, Sim Broekhuizen, Karl Vanginderdeuren, Aaldrik Pot, Maurice la Haye en Thijs Bosch,

Hulp bij determinatie beelden wilde kat:

- Manfred Trinzen, Rob Koelman, Vinciane Schockert, Karl Vanginderdeuren, Iwan Lewylle, Frans De Schamphelaere en Pieter-Jan D'Hondt

Samenwerking rondom Wilde kat Noordal

- Tim Koumans & Maurice Mouthaan

Samenwerking Vlaanderen

- Jan Filip Berlingee, Koen Van Den Berge & Jan Gouwy

Hulp bij veldwerk

- Heleentje De Brauer, Maarten Saffrie, Laurens de Croes, Gerd Herren, Jannah Schenk, Sanne Kat, Bernd-Jan Bulsink en Anke Brouns

.... en iedereen die ik vergeten ben: Bedankt!

10 praktische tips

- 15 cameravallen zijn goed in 8 uur op te halen en weer op te hangen
- Waterdichtheid camera's essentieel. Meer = beter
- Review: www.bionetnatuuronderzoek.nl/?p=313
- Valeriaanolie zelf te maken (Jakob Hooij)
- Hang er niet boven → stoned...
- Pindakaas werkt!
- Maak een verdeling van punten thuis
- Zet je camera als het kan naar het noorden gericht
- Let op wapperende bladeren/ takken/ sprieten

Vragen

Downloaden?

bionetnatuuronderzoek.nl/?p=392

provincie limburg

